ÎN CE CONSTĂ NODUL GORDIAN?

În ce constă nodul gordian al fotbalului nostru? Iată o întrebare prezentă în mai multe scrisori primite la redacție, în legătură cu impasul produs de eșecul de la Zürich. Nu este ușor de răspuns, dar dacă privim spre trecut, la ceea ce s-a întîmplat în ultimii 15 ani în fotbal, rezolvarea problemei devine mai puțin dificilă.

Ce constatăm analizînd chiar sumar această perioadă?

Că după unele insuccese internaționale s-au produs cel puțin patru reforme care au elaborat diferite planuri de redresare a fotbalului pe diferite perioade, de la doi la 10 ani, dar că toate acestea au fost neglijate de îndată ce rezultatele internaționale s-au îmbunătățit și au fost abandonate atunci cînd un nou eșec a fost înregistrat.

Prin urmare, măsurile au fost infirmate sau înnoite, numai în funcție de rezultatele înregistrate de echipa națională, ignorîndu-se cu regularitate viața organică a fotbalului, structura și capacitatea lui reală de a alimenta consistent echipele reprezentative. Din noianul de măsuri disparate, de multe ori contradictorii, fotbalul s-a ales cu foarte puține îmbunătățiri și acestea de suprafață.

În mentalitatea superficială de a privi dezvoltarea fotbalului, în lipsa de concordanță a măsurilor luate cu realitatea obiectivă a fotbalului și în neglijarea construirii unui edificiu solid, viabil pentru acest sport, iată în ce constă, în principiu, nodul gordian al fotbalului, care trebuie tăiat cu o spadă puternică și o lovitură viguroasă.

Fotbalul a încetat de mult să mai fie un simplu joc. Epoca lui romantică a trecut. Tocmai în perioada ultimilor 15 ani la care ne-am referit mai sus, fotbalul a devenit un spectacol pe scară mondială și a cucerit lumea prin creșterea continuă a valorii, prezenței și evoluției unor adevărați artiști ai balonului rotund. La o asemenea dezvoltare s-a putut ajunge numai datorită faptului că unele mari cluburi din Europa și America de Sud au devenit adevărate întreprinderi de fotbal, capabile — prin marile lor posibilități — să cuprindă 100—150 de jucători de diferite categorii, cărora să li se ofere condiții excelente de pregătire, să producă și să cultive, astfel, jucători foarte valoroși.

Producția și cultivarea de vedete de fotbal a devenit scopul firesc primordial al oricărui club de oriunde, pentru care n-a fost precupețit nici un efort. O rețea aproape ideală de baze sportive și mijloace de instruire moderne contribuie la o școlarizare indispensabilă formării viitorilor fotbaliști reputați, de care clubul respectiv să poată dispune după aproximativ 10 ani de investiții, perseverență și răbdare.

Spre deosebire de această înțelegere generală a rațiunii de a exista a clubului de fotbal, secțiile de fotbal ale cluburilor noastre sportive manifestă de ani de zile dezinteres pentru producția de jucători. Motivele acestui mod retrograd de înțelegere a menirii unității de bază a fotbalului sînt de ordin subiectiv și obiectiv.

Cauzele subiective sînt generate de lipsa de răbdare pentru creșterea cadrelor, de tendința ușuratică a multora dintre conducătorii secțiilor de fotbal de a-și vedea echipele promovate rapid dintr-o categorie în alta cu ajutorul unor fotbaliști racolați din alte părți. Ei își satisfac astfel efemere ambiții și recoltează palide satisfacții, în timp ce fundamentul performanței lor rămîne șubred și se dărîmă curînd, la prima bătaie de vînt mai puternică.

Din păcate, temeiurile obiective ale lipsei de interes manifestate de secțiile de fotbal pentru creșterea cadrelor proprii de jucători, atîrnă mai greu decît cele subiective în balanța rezolvării acestei probleme vitale a fotbalului nostru.

Cea mai importantă piedică obiectivă este incertitudinea secției de fotbal că va putea beneficia în viitor de jucătorul în care a investit ani de zile de muncă și fonduri importante. De regulă, un fotbalist trecut timp de 8—10 ani prin filiera echipelor de copii și juniori și care a vădit talent și seriozitate în pregătire, trebuie să ajungă în echipa de categoria A în jurul vîrstei de 18—20 de ani. Dar, iată că **tocmai în momentul culegerii roadelor, secția de fotbal pierde pe cei mai valoroși jucători produși printr-o activitate atît de migăloasă.** Unii se îndreaptă, din inițiativă proprie sau la îndemnul părinților spre echipele studențești, alții sînt recoltați de echipele militare. Din această cauză, secțiile de fotbal ale cluburilor nu se preocupă de ani de zile decît într-o foarte mică măsură de producția de jucători și tot pentru acest motiv întîrzie transformarea secțiilor de fotbal în cluburi de fotbal care să constituie o bază reală, dinamică, puternică, regeneratoare pentru fotbalul românesc.

Fără îndoială că o asemenea situație este în contradicție cu viața, căci organismul unei secții de fotbal poate fi bine asemănat cu acela al unei familii. Cu ce entuziasm și-ar mai crește părinții copiii dacă ar ști că aceștia le-ar fi mai tîrziu înstrăinați și nu s-ar mai bucura măcar de roadele morale ale eforturilor și sacrificiilor făcute ani de zile pentru copii?

Dezacordul dintre munca depusă pentru creșterea fotbaliștilor și posibilitatea de a beneficia mai tîrziu de aportul acestora, constituie mai pe scurt decît am enunțat mai sus, nodul gordian al fotbalului nostru.

Consecințele acestei stări de fapt sînt numeroase. Iată cîteva mai importante:

a) **Secțiile de fotbal au slăbit din ce în ce mai mult, devenind în multe cazuri colective debile, din cîte 15—16 jucători, cu doi antrenori și un medic, lipsite de suport, supuse degradărilor de orice fel, incapabile de regenerare.**

b) **Numărul jucătorilor de valoare a descrescut în ultimii ani, excepțiile de la această constatare creînd numai o falsă impresie despre un oarecare salt calitativ.**

c) **Valoarea fotbalului practicat în categoria A este, de asemenea, în scădere, deoarece în rîndurile celor aproximativ 250 de fotbaliști din cadrul acestei categorii activează unii jucători care abia întrunesc cerințele categoriei B.**

d) **Posibilitățile de alcătuire a lotului reprezentativ sînt din ce în ce mai scăzute, selecția fiind nevoită să se limiteze la aceiași 20—25 de jucători dintre care o valoare europeană au abia 6-7 dintre ei, exprimată de obicei întîmplător.**

Iată la ce consecințe păgubitoare, foarte greu de îndepărtat, a dus dezinteresul manifestat ani de zile pentru producția proprie de jucători, din care cea mai gravă este aceea a neproporționalității dintre fondul general de jucători, aproximativ 100.000 și acela al fotbaliștilor noștri de valoare europeană, încît să nu putem afirma astăzi că a fost produs în fotbalul nostru mai mult de un internațional de talie continentală la 10.000 de fotbaliști români.

Căile de rezolvare ale producției proprii de jucători și în primul rînd obținerea certitudinii că se va beneficia de jucătorul valoros în care s-a investit muncă și bani, sînt deosebit de grele, dar soluționarea nu este imposibilă dacă va exista înțelegere pentru această vitală problemă a fotbalului nostru. Rezultatele internaționale produc bucurii sau amărăciuni de moment, pe cînd formarea de mari valori fotbalistice a fost și rămîne încă marea problemă nerezolvată a fotbalului nostru.

Revenind la cauzele care împiedică preocuparea pentru creșterea jucătorilor, trebuie să avem în primul rînd în vedere faptul că **în ultimii ani se constată preocupări doar pentru fotbal de competiție, la diferite nivele,** în timp ce fotbalul de masă pentru tineret este ca și dispărut. Campionatele interne ale marilor întreprinderi, instituțiilor, facultăților și școlilor de toate categoriile sînt ignorate sau formale dacă se dispută pe ici, pe colo, în orice caz lipsite de continuitate și de tradiție.

Astfel s-a ajuns la situația ca, în loc să joace fotbal, un mare număr de tineri s-au transformat în suporteri, devenind fotbaliști... de tribună. Fotbalul universitar se află într-o bună măsură pe această cale. Echipele studențești de diferite categorii atrag prin beneficiul regulamentului de transferări elementele cele mai talentate din regiuni și chiar din restul țării.

Este adevărat că a trecut timpul cînd, în mod greșit, se oferea fotbaliștilor talentați facilități la intrarea în facultăți. Acum, exigențele sînt mult mai mari. Realitatea mai arată că este foarte greu ca un tînăr fotbalist talentat să devină într-un timp relativ scurt, 4—5 ani, și un medic foarte bun și un sportiv de talie internațională. Pentru ambele calificări se cere timp mai mult decît poate dispune un tînăr într-o zi, astfel că balanța preocupărilor trebuie să încline sau într-o parte sau în cealaltă. **spre studiu sau spre fotbal.** Este firesc și justificat ca tineretul să dea prioritate studiilor, dovadă că echipele studențești de fotbal întîmpină cu regularitate dificultăți în menținerea în categoria A. Din campionatul recent încheiat, C.S.M.S. Iași și Politehnica au retrogradat, Universitatea Cluj a avut multe emoții, doar Universitatea Craiova, a cărei structură nu este eminamente studențească, a reușit să se afirme ca o echipă trainică.

Prin urmare, din cele patru formații studențești de mai sus, au mai rămas două în categoria A, dar cele două echipe promovate din categoria B pentru campionatul viitor sînt militare. Deci, în trecutul campionat au existat patru echipe studențești și trei militare, iar în cel viitor vor fi cinci formații militare și două studențești.

Din această situație rezultă că în viitorul campionat al categorici A, la fel ca și în campionatul trecut, jumătate din cele 14 echipe vor beneficia de posibilitatea de a-și întări efectivele fără prea mult efort, pe cînd celelalte nu vor putea avea la dispoziție decît mijloace minime în această direcție.

CLUBURILE TREBUIE SĂ AIBĂ POSIBILITATEA SĂ CREASCĂ JUCĂTORI ȘI CERTITUDINEA CĂ VOR BENEFICIA DE APORTUL LOR

Normal ar fi ca toate echipele de categoria A să aibă aceleași condiții de activitate, însă egalitatea în tratament nu poate să existe deoarece regulamentul de transferări prevede excepții pentru echipele studențești și militare. **Datoria oricărui tînăr este aceea de a urma cursurile universitare, de a deveni instruit și cult în folosul întregii societăți, după cum satisfacerea serviciului militar este o obligație cetățenească și patriotică de prim ordin.**

Ținînd seama de aceste două mari îndatoriri ale tineretului, trebuie găsite totuși acele căi care să rezolve, dacă nu total, măcar parțial, problema de căpătîi a fotbalului nostru, stimularea creșterii de fotbaliști talentați și utilizarea lor în principal la cluburile care s-au preocupat de instruirea și calificarea lor. Pentru aceasta va fi nevoie de un amănunțit studiu, de căutări sincere și aplicarea unor principii obiective, noi în fotbal, care nu contrazic realitatea noastră și ajută în mod substanțial la obținerea măiestrici în fotbal, atît de dorită de sutele de mii de iubitori ai acestui sport.

În rîndurile de mai jos vom face, fără pretenția de a da soluții definitive, unele sugestii care ar putea servi ca bază de discuție în rezolvarea problemei de care ne preocupăm în acest articol.

Prima ar fi aceea ca, exceptînd echipele studențești și militare valoroase și de tradiție în fotbalul nostru, celelalte formații de acest gen să se transforme în echipe ale orașului de reședință, înglobînd astfel interesul tuturor sportivilor din oraș și chiar regiune. În acest mod s-ar micșora numărul jucătorilor care părăsesc anual echipele în care s-au format și au activat.

În al doilea rînd, ar trebui luată în vedere o idee care a început de cîtva timp să-și facă loc în preocupările multora dintre conducătorii de echipe și antrenori și anume că **este neapărată nevoie de elaborarea unui statut al jucătorilor de fotbal, cuprinzînd drepturile și îndatoririle acestora și în care să se prevadă că cei mai talentați dintre ei, cu o recunoaștere oficială a valorii lor, să poată obține angajamente pe perioade determinate cu cluburile în care s-au format.**

În acest fel, s-ar putea după terminarea studiilor medii și obținerea bacalaureatului, **jucătorul de fotbal, care prezintă o valoare importantă, să poată primi o retribuție lunară pentru activitate în echipă și în campionat. Acești jucători ar putea urma cursurile fără frecvență ale unor facultăți, cu obligația să dea examenele și să termine studiile universitare.** Clubul respectiv ar controla, desigur, activitatea școlară de acest gen a fotbaliștilor săi și ar urmări absolvirea examenelor pe timpul angajamentului de la club.

Dacă s-ar introduce o asemenea practică, tinerii fotbaliști ar avea timp suficient și pentru pregătirea sportivă și pentru aceea intelectuală și ar obține succese în ambele direcții. Astfel, am ajunge să dispunem în cîțiva ani de un număr satisfăcător de fotbaliști cu o valoare ridicată, care s-au instruit în mod temeinic, legați puternic de clubul lor de origină, **fără să mai fie nevoie să se apeleze la diferite subterfugii, la diferite tentative, de multe ori ratate, de a urma cursurile zilnice ale unor facultăți deosebit de pretențioase. Presupunînd că în curînd vom avea în fotbal o școlarizare de specialitate chiar de grad universitar, se va face un progres simțitor în direcția combinării activității fotbalistice cu aceea intelectuală.**

Astăzi, cînd fotbalul de performanță a ajuns să ofere cele mai gustate spectacole sportive, cu un număr de spectatori pe care anual numai cinematografele îl întrec, este necesar ca artiștilor stadionului să li se ofere condiții din cele mai bune de însușirea unei înalte măiestrii. **Dacă vom vegheа ca tarele profesionismului să nu impieteze asupra tineretului nostru, vom reuși să culegem numai ceea ce este bun într-o astfel de practică. Societatea noastră socialistă are toate condițiile să aplice o asemenea reformă cu garanții de sănătate morală.**

Al treilea aspect al problemei se referă la dificultatea creată de întreruperea reclamată de obligativitatea prestării serviciului militar. În această privință s-au făcut unele facilități, astfel că o parte din fotbaliștii militari au prestat serviciul în orașele lor de reședință, ca, de pildă, la Brașov, jucători ai Steagului roșu. Pe această linie ar putea fi continuate unele ușurări care să ajute soluționării problemei. De asemenea ar fi util să se hotărască ca toți fotbaliștii de performanță să se înapoieze în mod obligatoriu la cluburile lor de bază după satisfacerea serviciului militar. În viitorul apropiat o școlarizare de grad universitar a celor mai buni fotbaliști ar putea obține amînările obișnuite pentru studii. **Cluburile sportive militare pot aduce o mare contribuție la elucidarea unei probleme atît de majore a fotbalului nostru, cum este aceea a încurajării creșterii cadrelor proprii de către celelalte cluburi din țară.**

★

Propunerile de mai sus implică dificultăți, mai cu seamă acelea care inspiră punerea în aplicare a acelor principii pozitive de cuprindere și stimulare a activității fotbalistice, aplicate cu succes în alte țări. **Am socotit însă necesar să atragem atenția asupra pericolului pe care îl prezintă evidenta scădere a valorii fotbaliștilor noștri, prezența unui număr insuficient de valori de talie europeană în fotbalul românesc și să precizăm că trebuie să luăm în considerație orice măsură capabilă să ne scoată din acest impas.**

Prima necesitate este aceea de a se crea cluburilor noastre condiții pentru a se preocupa de creșterea cadrelor proprii, de a le stimula pe acest drum, de a le arăta în mod concret sprijin, de a asigura continuitatea ridicării măiestriei fotbaliștilor prin orice fel de mijloace verificate de viață și a căror adoptare nu este păgubitoare.

Specialiștii noștri sînt chemați să-și spună în mod deschis cuvîntul asupra acestor probleme, iar federația de fotbal va avea obligația ca, prin orice metodă va găsi de cuviință, să sprijine în mod temeinic, continuu și organizat acțiunea de formare a cadrelor proprii valoroase, să asigure pe aceia care au muncit ani de zile cu tinerii fotbaliști că vor beneficia mai tîrziu de roadele muncii lor.

Aurel NEAGU

ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE

PROBLEMELE FOTBALULUI

ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE • ÎN DEZBATERE